

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 8ης Μαρτίου 2018*

«Προδικαστική παραπομπή – Διανοητική και βιομηχανική ιδιοκτησία – Κανονισμός (ΕΚ) 6/2002 – Κοινοτικά σχέδια ή υποδείγματα – Άρθρο 8, παράγραφος 1 – Χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος τα οποία υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του – Κριτήρια εκτιμήσεως – Ύπαρξη εναλλακτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων – Συνεκτίμηση της κρίσεως ενός “αντικειμενικού παρατηρητή”»

Στην υπόθεση C-395/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Oberlandesgericht Düsseldorf (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο του Ντίσελντορφ, Γερμανία) με απόφαση της 7ης Ιουλίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 15 Ιουλίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

DOCERAM GmbH

κατά

CeramTec GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους Μ. Pešič, πρόεδρο τμήματος, Κ. Lenaerts, Πρόεδρο του Δικαστηρίου, ασκούντα καθήκοντα δικαστή του δευτέρου τμήματος, Α. Rosas, C. Toader και Ε. Jarašiūnas (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Η. Saugmandsgaard Øe

γραμματέας: Μ. Aleksejev, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 29ης Ιουνίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η DOCERAM GmbH, εκπροσωπούμενη από τους Μ. Bergemann, Rechtsanwalt, και Ρ. Rättsch, Patentanwalt,
- η CeramTec GmbH, εκπροσωπούμενη από τους Μ. Α. Mittelstein και Α. Bothe, Rechtsanwälte,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη Γ. Αλεξάκη,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από τις J. Kraehling και G. Brown, επικουρούμενες από τον B. Nicholson, barrister,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την J. Samnadda και τον T. Scharf,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 19ης Οκτωβρίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα (ΕΕ 2002, L 3, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Doceram GmbH και της CeramTec GmbH με αντικείμενο την προσβολή κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 5, 7 και 10 του κανονισμού 6/2002 έχουν ως εξής:

«(5) Είναι συνεπώς επιβεβλημένη η δημιουργία κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος που να ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος, διότι μόνο με τον τρόπο αυτό θα καταστεί δυνατή η απόκτηση, με ενιαία αίτηση στο γραφείο εναρμόνισης στην εσωτερική αγορά (σήματα, σχέδια, υποδείγματα) σύμφωνα με μια ενιαία διαδικασία βάσει ενιαίας νομοθεσίας, προστασίας σχεδίου ή υποδείγματος για έναν ενιαίο χώρο που θα περικλείει όλα τα κράτη μέλη.

[...]

(7) Η ενισχυμένη προστασία της βιομηχανικής αισθητικής έχει ως αποτέλεσμα όχι μόνο να προάγει τη συμβολή μεμονωμένων δημιουργών ώστε να καθιερωθεί η υπεροχή της Κοινότητας στον τομέα αυτό, αλλά επίσης ενθαρρύνει την καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων και τις επενδύσεις στην παραγωγή τους.

[...]

(10) Η τεχνολογική καινοτομία δεν θα πρέπει να παρακωλύεται από τη χορήγηση προστασίας σε χαρακτηριστικά του σχεδίου ή υποδείγματος που υπαγορεύονται αποκλειστικά από μια τεχνική λειτουργία, εξυπακουμένου ότι αυτό δεν συνεπάγεται ότι ένα σχέδιο ή υπόδειγμα πρέπει να έχει αισθητική αξία. Επιπλέον, η διαλειτουργικότητα των προϊόντων διαφόρων κατασκευαστών δεν θα πρέπει να εμποδίζεται από την επέκταση της προστασίας στα σχέδια και υποδείγματα μηχανικών εξαρτημάτων. Συνεπώς, τα χαρακτηριστικά ενός σχεδίου ή υποδείγματος τα οποία αποκλείονται της προστασίας για τους λόγους αυτούς, δεν θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν σταθμίζεται κατά πόσον άλλα χαρακτηριστικά του εν λόγω σχεδίου ή υποδείγματος πληρούν τους όρους προστασίας.»

4 Το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού ορίζει:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

- α) “σχέδιο ή υπόδειγμα”: η εικόνα την οποία παρουσιάζει το σύνολο ή μέρος ενός προϊόντος η οποία προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του, και ιδίως από τη γραμμή, το περίγραμμα, το χρώμα, το σχήμα, την υφή ή/και τα υλικά του ίδιου του προϊόντος ή/και της διακόσμησης που φέρει,
- β) “προϊόν”: κάθε βιομηχανικό αντικείμενο ή χειροτέχνημα, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των εξαρτημάτων που προορίζονται για συναρμολόγηση σε ένα σύνθετο προϊόν, της συσκευασίας και της παρουσίασης, των γραφικών συμβόλων και των τυπογραφικών στοιχείων, αποκλεισμένων όμως των προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή,

[...].»

5 Το άρθρο 4 του κανονισμού 6/2002, με τίτλο «Προϋποθέσεις προστασίας», ορίζει, στην παράγραφο 1:

«Το σχέδιο ή υπόδειγμα προστατεύεται ως κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα εφόσον είναι νέο και έχει ατομικό χαρακτήρα.»

6 Το άρθρο 5 του εν λόγω κανονισμού, που φέρει τον τίτλο «Νεωτερισμός», ορίζει τα εξής:

«1. Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα θεωρείται νέο εάν δεν έχει διατεθεί στο κοινό ταυτόσημο σχέδιο ή υπόδειγμα [...]

[...]

2. Τα σχέδια ή υποδείγματα λογίζονται ως ταυτόσημα αν τα χαρακτηριστικά τους διαφέρουν μόνο σε επουσιώδεις λεπτομέρειες.»

7 Κατά το άρθρο 6 του κανονισμού 6/2002, με τίτλο «Ατομικός χαρακτήρας»:

«1. Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα θεωρείται ότι παρουσιάζει ατομικό χαρακτήρα εάν η συνολική εντύπωση που προκαλεί στον ενημερωμένο καταναλωτή διαφέρει από τη συνολική εντύπωση που προκαλεί στον εν λόγω καταναλωτή κάθε σχέδιο ή υπόδειγμα που έχει διατεθεί στο κοινό [...]

[...].»

8 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού προβλέπει:

«Κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα δεν παρέχει δικαιώματα επί των χαρακτηριστικών της εμφάνισης ενός προϊόντος, τα οποία υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του.»

9 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού έχει ως εξής:

«Η προστασία που παρέχει το κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα εκτείνεται σε οποιοδήποτε σχέδιο ή υπόδειγμα το οποίο δεν προκαλεί στον ενημερωμένο χρήστη διαφορετική συνολική εντύπωση.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

10 Η DOCERAM είναι εταιρία η οποία κατασκευάζει μηχανολογικά δομικά κεραμικά υλικά. Προμηθεύει με πείρους κεντρώσεως της συγκολλήσεως, μεταξύ άλλων, την αυτοκινητοβιομηχανία, τη βιομηχανία κατασκευής υφαντουργικού μηχανολογικού εξοπλισμού και τη βιομηχανία κατασκευής μηχανικών

εγκαταστάσεων. Είναι δικαιούχος πλειόνων καταχωρισμένων κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων πείρων εστίασεως της συγκολλησεως που παράγονται σε τρία διαφορετικά γεωμετρικά σχήματα και σε έξι διαφορετικά είδη ανά σχήμα.

- 11 Η CeramTec κατασκευάζει και εμπορεύεται επίσης πείρους κεντρώσεως σε παραλλαγές πανομοιότυπες με αυτές που προστατεύονται από τα σχέδια ή υποδείγματα της DOCERAM.
- 12 Επικαλούμενη προσβολή των κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων της, η DOCERAM άσκησε ενώπιον του Landgericht Düsseldorf (πρωτοβάθμιου περιφερειακού δικαστηρίου του Ντίσελντορφ, Γερμανία) αγωγή κατά της CeramTec με αίτημα την παύση της προσβολής, αυτή δε άσκησε ανταγωγή με αίτημα την κήρυξη της ακυρότητας των επίμαχων σχεδίων ή υποδειγμάτων, ισχυριζόμενη ότι τα χαρακτηριστικά της εμφανίσεως των οικείων προϊόντων είχαν υπαγορευθεί αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία τους.
- 13 Το Landgericht Düsseldorf (πρωτοβάθμιο περιφερειακό δικαστήριο του Ντίσελντορφ) απέρριψε την αγωγή της DOCERAM και κήρυξε άκυρα τα επίμαχα σχέδια ή υποδείγματα, με το σκεπτικό ότι αυτά εξαιρούνται από την προστασία κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002.
- 14 Κατά της εν λόγω αποφάσεως η DOCERAM άσκησε έφεση ενώπιον του Oberlandesgericht Düsseldorf (ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου του Ντίσελντορφ, Γερμανία). Το δικαστήριο αυτό επισημαίνει ιδίως, αφενός, ότι τα επίμαχα σχέδια ή υποδείγματα είναι νέα και παρουσιάζουν ατομικό χαρακτήρα και, αφετέρου, ότι υπάρχουν εναλλακτικά σχέδια ή υποδείγματα των οικείων πείρων κεντρώσεως της συγκολλησεως τα οποία δεν προστατεύονται βάσει του δικαίου περί κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο, κατά την εκτίμησή του, να διαπιστωθεί εάν από την ύπαρξη αυτών των εναλλακτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων μπορεί να συναχθεί ότι τα οικεία χαρακτηριστικά της εμφανίσεως των εν λόγω προϊόντων δεν εμπίπτουν στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, ή εάν πρέπει να εξεταστεί επίσης κατά πόσον η τεχνική λειτουργία ήταν ο μόνος παράγων που καθόρισε τα εν λόγω χαρακτηριστικά.
- 15 Το δικαστήριο αυτό επισημαίνει ότι στη νομολογία και στη θεωρία υπάρχουν διαφορετικές προσεγγίσεις ως προς το κρίσιμο ζήτημα. Ένα τμήμα αυτών θεωρεί ότι το μόνο κριτήριο εφαρμογής του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 είναι η ύπαρξη εναλλακτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων που μπορούν να επιτελέσουν την ίδια τεχνική λειτουργία, δεδομένου ότι μια τέτοια απαίτηση αποτελεί σαφή ένδειξη ότι το οικείο σχέδιο ή υπόδειγμα δεν υπαγορεύθηκε αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής. Κατά την αντίθετη άποψη, η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται όταν τα διάφορα χαρακτηριστικά της εμφανίσεως του προϊόντος υπαγορεύονται αποκλειστικά από την ανάγκη αναπτύξεως μιας τεχνικής λύσεως και η αισθητική αξία είναι άνευ σημασίας. Επομένως, στην περίπτωση αυτή, δεν υπάρχει καμία δημιουργική δραστηριότητα αξία προστασίας βάσει του δικαίου περί σχεδίων ή υποδειγμάτων.
- 16 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το Oberlandesgericht Düsseldorf (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο του Ντίσελντορφ) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Συντρέχει περίπτωση εξαιρέσεως από την προστασία λόγω επιβεβλημένης τεχνικής ανάγκης κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού [6/2002] ακόμη και όταν η τελική μορφή ουδόλως λαμβάνεται υπόψη κατά τον σχεδιασμό του προϊόντος, αλλά μοναδικός καθοριστικός παράγοντας για τον σχεδιασμό είναι η (τεχνική) λειτουργικότητα;

- 2) Σε περίπτωση που η απάντηση του Δικαστηρίου στο πρώτο ερώτημα είναι καταφατική: [β]άσει ποιων κριτηρίων πρέπει να κρίνεται το αν τα επιμέρους σχεδιαστικά χαρακτηριστικά ενός προϊόντος επιλέχθηκαν αποκλειστικώς με γνώμονα τη λειτουργικότητα; Είναι εν προκειμένω καθοριστική η κρίση του “αντικειμενικού παρατηρητή” και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, πώς ορίζεται αυτός;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 17 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ’ ουσίαν, εάν το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να κριθεί εάν τα χαρακτηριστικά της εμφανίσεως ενός προϊόντος υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του, είναι καθοριστική η ύπαρξη εναλλακτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων ή εάν πρέπει να αποδειχθεί ότι αυτή η λειτουργία είναι ο μόνος παράγων που καθόρισε τα χαρακτηριστικά αυτά.
- 18 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 προβλέπει ότι ένα κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα δεν παρέχει δικαιώματα επί των χαρακτηριστικών της εμφανίσεως ενός προϊόντος που υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του.
- 19 Όσον αφορά την έκφραση «χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος, τα οποία υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του», ούτε το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 ούτε άλλες διατάξεις του κανονισμού αυτού ούτε καν η οδηγία 98/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 1998, για τη νομική προστασία σχεδίων και υποδειγμάτων (ΕΕ 1998, L 289, σ. 28), προς την οποία, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 36 των προτάσεων του, ευθυγραμμίσθηκε το περιεχόμενο αυτού του άρθρου 8, παράγραφος 1, διευκρινίζουν την έννοια της εκφράσεως αυτής. Περαιτέρω, ο κανονισμός αυτός και η οδηγία αυτή δεν παραπέμπουν στα εθνικά δίκαια όσον αφορά το νοηματικό περιεχόμενο που πρέπει να προσδοθεί στους επίμαχους όρους.
- 20 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, από την απαίτηση περί ενιαίας εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης συνάγεται ότι, όταν διάταξη του δικαίου της Ένωσης δεν περιέχει ρητή παραπομπή στο δίκαιο των κρατών μελών για τον προσδιορισμό μιας συγκεκριμένης έννοιας, η εν λόγω έννοια πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο αυτοτελή και ενιαίο σε ολόκληρη την Ένωση βάσει του πλαισίου στο οποίο αυτή εντάσσεται και του σκοπού της οικείας ρυθμίσεως (αποφάσεις της 19ης Ιουλίου 2012, A, C-33/11, EU:C:2012:482, σκέψη 27, και της 7ης Σεπτεμβρίου 2017, Schottelius, C-247/16, EU:C:2017:638, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 21 Επομένως, η έκφραση «χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος, τα οποία υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του» αποτελεί μια αυτοτελή έννοια του δικαίου της Ένωσης η οποία πρέπει να ερμηνεύεται κατά τρόπο ενιαίο σε όλα τα κράτη μέλη.
- 22 Όσον αφορά, κατ’ αρχάς, το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ελλείψει ορισμού της εν λόγω εκφράσεως, δεν διατυπώνεται κανένα κριτήριο προκειμένου να κριθεί εάν τα οικεία χαρακτηριστικά της εμφανίσεως ενός προϊόντος υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του. Επομένως, ούτε από το άρθρο αυτό ούτε από καμία άλλη διάταξη του κανονισμού 6/2002 συνάγεται ότι η ύπαρξη εναλλακτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων που μπορούν να επιτελέσουν την ίδια τεχνική λειτουργία με αυτήν του οικείου προϊόντος συνιστά το μόνο κριτήριο βάσει του οποίου μπορεί να καθορισθεί η εφαρμογή του εν λόγω άρθρου.

- 23 Όσον αφορά, ακολούθως, το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, πρέπει να τονιστεί ότι η διάταξη αυτή ανήκει στο τμήμα 1 του τίτλου II του κανονισμού, που επιγράφεται «Όροι προστασίας», και αφορά την περίπτωση κατά την οποία ένα κοινοτικό σχέδιο ή υπόδειγμα δεν παρέχει προστασία στα χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος όταν αυτά υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του. Κατά την αιτιολογική σκέψη 10 του εν λόγω κανονισμού, ο αποκλεισμός της προστασίας στην περίπτωση αυτή δεν συνεπάγεται ότι ένα σχέδιο ή υπόδειγμα πρέπει να έχει αισθητική αξία. Επομένως, δεν είναι αναγκαίο, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 27 των προτάσεών του, η εμφάνιση του οικείου προϊόντος να έχει αισθητική αξία προκειμένου να είναι δεκτική προστασίας δυνάμει του ίδιου κανονισμού.
- 24 Ωστόσο, το άρθρο 3, στοιχείο α', του κανονισμού 6/2002 ορίζει ως «σχέδιο ή υπόδειγμα» την εικόνα την οποία παρουσιάζει το σύνολο ή μέρος ενός προϊόντος η οποία προκύπτει από τα χαρακτηριστικά του, και ιδίως από τη γραμμή, το περίγραμμα, το χρώμα, το σχήμα, την υφή ή/και τα υλικά του ίδιου του προϊόντος ή/και της διακοσμήσεως που φέρει. Περαιτέρω, το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, που αφορά τον ατομικό χαρακτήρα ενός σχεδίου ή υποδείγματος, που αποτελεί μία από τις προϋποθέσεις της προστασίας, και το άρθρο 10, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, που αφορά την έκταση της προστασίας, κάνουν λόγο, αντιστοίχως, για τη «συνολική εντύπωση» και για τη «συνολική [οπτική] εντύπωση» την οποία αυτό το σχέδιο ή υπόδειγμα προκαλεί στον ενημερωμένο χρήστη.
- 25 Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο του συστήματος που προβλέπει ο κανονισμός 6/2002, το καθοριστικό στοιχείο ενός σχεδίου ή υποδείγματος είναι η εμφάνιση (απόφαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2017, Easy Sanitary Solutions και EUIPO κατά Group Nivelles, C-361/15 P και C-405/15 P, EU:C:2017:720, σκέψη 62).
- 26 Εν προκειμένω, μια τέτοια διαπίστωση επιβεβαιώνει την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 κατά την οποία η διάταξη αυτή αποκλείει από την προστασία που παρέχει ο κανονισμός την περίπτωση κατά την οποία η ανάγκη επιτελέσεως μιας τεχνικής λειτουργίας του οικείου προϊόντος είναι ο μόνος παράγων που καθόρισε την επιλογή από τον δημιουργό ενός χαρακτηριστικού της εμφάνισης του προϊόντος αυτού, ενώ κριτήρια άλλης φύσεως, και δη κριτήρια σχετικά με την οπτική διάσταση του εν λόγω προϊόντος, ουδόλως επηρέασαν την επιλογή του χαρακτηριστικού αυτού.
- 27 Τέλος, η συγκεκριμένη ερμηνεία της διατάξεως αυτής ενισχύεται από τον σκοπό τον οποίο επιδιώκει ο κανονισμός 6/2002.
- 28 Πράγματι, από τις αιτιολογικές σκέψεις 5 και 7 του εν λόγω κανονισμού προκύπτει ότι σκοπός του είναι η δημιουργία κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος που να ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος, το οποίο να προστατεύεται για έναν ενιαίο χώρο που θα περικλείει όλα τα κράτη μέλη, και να ενθαρρύνει την καινοτομία και την ανάπτυξη νέων προϊόντων καθώς και τις επενδύσεις στην παραγωγή τους, παρέχοντας ενισχυμένη προστασία στη βιομηχανική αισθητική.
- 29 Όσον αφορά, ιδίως, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 10 του κανονισμού αυτού, η διάταξη αυτή έχει ως στόχο να μην παρακωλύεται η τεχνολογική καινοτομία από την προστασία των χαρακτηριστικών της εμφάνισης τα οποία υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία ενός προϊόντος.
- 30 Εν προκειμένω, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 40 και 41 των προτάσεών του, εάν απλώς και μόνον η ύπαρξη εναλλακτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων που μπορούν να εκτελέσουν την ίδια λειτουργία με αυτήν του οικείου προϊόντος ήταν αρκετή προκειμένου να αποκλεισθεί η εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, δεν θα μπορούσε να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο ένας οικονομικός φορέας να προβεί στην καταχώριση, ως κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων, διαφόρων πιθανών σχημάτων ενός προϊόντος στο οποίο έχουν ενσωματωθεί χαρακτηριστικά της

εμφανίσεώς του τα οποία υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του. Τούτο θα έδινε τη δυνατότητα σε αυτόν τον οικονομικό φορέα να απολαύει, σε σχέση με ένα τέτοιο προϊόν, προστασίας σχεδόν απόλυτης και ισοδύναμης προς αυτήν που προσφέρει ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, χωρίς να υπόκειται στις προϋποθέσεις που ισχύουν για τη χορήγηση αυτού του τελευταίου, και θα μπορούσε να εμποδίσει τους ανταγωνιστές να προσφέρουν ένα προϊόν στο οποίο θα έχουν ενσωματωθεί ορισμένα λειτουργικά χαρακτηριστικά ή θα περιόριζε τις πιθανές τεχνικές λύσεις, στερώντας έτσι από το εν λόγω άρθρο 8, παράγραφος 1, την πρακτική αποτελεσματικότητά του.

- 31 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 αποκλείει από την προστασία του δικαίου περί κοινοτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων τα χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος όταν εκτιμήσεις άλλης φύσεως πέραν της ανάγκης να μπορεί το εν λόγω προϊόν να επιτελεί την τεχνική λειτουργία του, ιδίως εκτιμήσεις που συνδέονται με την οπτική διάσταση, ουδόλως επηρέασαν την επιλογή των εν λόγω χαρακτηριστικών, και τούτο έστω και εάν υπάρχουν άλλα σχέδια ή υποδείγματα που μπορούν να επιτελέσουν την ίδια αυτή λειτουργία.
- 32 Ως εκ τούτου, στο πρώτο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να κριθεί εάν τα χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του, πρέπει να αποδεικνύεται ότι η λειτουργία αυτή είναι ο μόνος παράγων που καθόρισε τα εν λόγω χαρακτηριστικά, η δε ύπαρξη εναλλακτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων δεν έχει συναφώς αποφασιστική σημασία.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 33 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, εάν το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να καθορισθεί εάν τα οικεία χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η κρίση ενός «αντικειμενικού παρατηρητή».
- 34 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι ο κανονισμός 6/2002 δεν διευκρινίζει τον τρόπο με τον οποίον πρέπει να κριθεί εάν τα οικεία χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος υπαγορεύθηκαν από την τεχνική λειτουργία του.
- 35 Περαιτέρω, εν αντιθέσει προς το άρθρο 6, παράγραφος 1, και το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002, τα οποία προβλέπουν ρητώς ότι η εκτίμηση που πρέπει να διενεργείται για τους σκοπούς της εφαρμογής τους στηρίζεται στη συνολική εντύπωση την οποία προκαλεί ένα σχέδιο ή υπόδειγμα στον «ενημερωμένο χρήστη», το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ουδόλως επιτάσσει να λαμβάνεται υπόψη, για τους σκοπούς της εφαρμογής του, η κρίση ενός «αντικειμενικού παρατηρητή».
- 36 Στη συνάφεια αυτή, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού που επιδιώκει ο κανονισμός 6/2002, που συνίσταται μεταξύ άλλων, όπως προκύπτει από τη σκέψη 28 της παρούσας αποφάσεως, στη δημιουργία κοινοτικού σχεδίου ή υποδείγματος που να ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος και να προστατεύεται σε όλα τα κράτη μέλη, εναπόκειται στον εθνικό δικαστή, προκειμένου να καθορίσει εάν τα οικεία χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος εμπίπτουν στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, να συνεκτιμήσει όλες τις κρίσιμες αντικειμενικές περιστάσεις εκάστης περιπτώσεως.
- 37 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας, κατ' ουσίαν, στα σημεία 66 και 67 των προτάσεών του, η εν λόγω εκτίμηση πρέπει να διενεργείται, μεταξύ άλλων, υπό το πρίσμα του επίμαχου σχεδίου ή υποδείγματος, των αντικειμενικών περιστάσεων που καθιστούν σαφείς τους λόγους που πρυτάνευσαν κατά την επιλογή των χαρακτηριστικών της εμφάνισης του οικείου προϊόντος, των δεδομένων

σχετικά με τη χρήση του ή ακόμη της υπάρξεως εναλλακτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων που μπορούν να επιτελέσουν την ίδια τεχνική λειτουργία, εφόσον τα ανωτέρω αποδεικνύονται από αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία.

- 38 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο δεύτερο ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να καθορισθεί εάν τα οικεία χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, εναπόκειται στον εθνικό δικαστή να συνεκτιμήσει όλες τις κρίσιμες αντικειμενικές περιστάσεις εκάστης περιπτώσεως. Δεν απαιτείται, συναφώς, να στηριχθεί στην κρίση ενός «αντικειμενικού παρατηρητή».

Επί των δικαστικών εξόδων

- 39 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα έχει την έννοια ότι, προκειμένου να κριθεί εάν τα χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του, πρέπει να αποδεικνύεται ότι η λειτουργία αυτή είναι ο μόνος παράγων που καθόρισε τα εν λόγω χαρακτηριστικά, η δε ύπαρξη εναλλακτικών σχεδίων ή υποδειγμάτων δεν έχει συναφώς αποφασιστική σημασία.
- 2) Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 6/2002 έχει την έννοια ότι, προκειμένου να καθορισθεί εάν τα οικεία χαρακτηριστικά της εμφάνισης ενός προϊόντος υπαγορεύονται αποκλειστικά από την τεχνική λειτουργία του, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, εναπόκειται στον εθνικό δικαστή να συνεκτιμήσει όλες τις κρίσιμες αντικειμενικές περιστάσεις εκάστης περιπτώσεως. Δεν απαιτείται, συναφώς, να στηριχθεί στην κρίση ενός «αντικειμενικού παρατηρητή».

(υπογραφές)